

REKOMENDACIJOS

TARYBA

TARYBOS REKOMENDACIJA

2008 m. lapkričio 20 d.

dėl jaunųjų savanorių judumo visoje Europos Sąjungoje

(2008/C 319/03)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 149 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Jaunųjų savanorių judumas — laisvo asmenų judėjimo, užtikrinamo Sutarties 18 straipsniu, sudėtinė dalis.
- (2) Bendrija, laikydama si Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, gali patvirtinti priemones jaunųjų savanorių judumui skatinti sustiprinant savanoriškos veiklos organizatorių bendradarbiavimą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia rekomendacija neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti.
- (3) 1971 m. birželio 14 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimoms nariams, judantiems Bendrijoje⁽¹⁾, ir susijusios nuostatos taikomos tik pagal nacionalinės socialinės apsaugos teisės aktus apdraustiems savanoriams, todėl su socialine apsauga susiję klausimai kartais gali atgrasyti nuo dalyvavimo savanoriškoje veikloje kitoje valstybėje narėje.
- (4) 2001 m. liepos 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos Rekomendacijoje 2001/613/EB dėl studentų, besimokančiųjų, savanorių, mokytojų ir instruktorių mobilumo Bendrijoje⁽²⁾ valstybės narės raginamos, laikantis Bendrijos teisės ir nacionalinės teisės, imtis priemonių, kurias jos laiko tinkamomis, kad būtų užtikrinta, jog savanoriai

ir jų šeimos nebūtų diskriminuojami atitinkamos socialinės apsaugos, pavyzdžiui, sveikatos apsaugos ir socialinės gerovės politikos, požiūriu, nes tai gali trukdyti jų judumui.

- (5) Apie savanorius aiškiai kalbama Rekomendacijoje 2001/613/EB ir 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Rekomendacijoje 2006/961/EB dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija⁽³⁾.
- (6) 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos Direktyvoje 2004/114/EB dėl trečiosios šalies piliečių įleidimo studijų, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais sąlygų⁽⁴⁾ numatoma galimybė suteikti specialius leidimus gyventi trečiųjų šalių piliečiams, kurie kreipiasi dėl įleidimo į valstybės narės teritoriją savanorystės tikslais.
- (7) 2004 m. lapkričio 15 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucijoje dėl jaunimo savanoriškos veiklos bendrų tikslų ir 2007 m. lapkričio 16 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucijoje dėl jaunimo savanoriškos veiklos bendrų tikslų įgyvendinimo⁽⁵⁾ buvo išskirti jaunimo savanoriškos veiklos bendri tikslai, pasiūlyta keistis geros praktikos pavyzdžiais ir vykdyti mokymosi kartu veiklą, kad tokie tikslai būtų geriau įgyvendinami, o valstybių narių buvo paprašyta išnagrinėti praktines pažangos įvertinimo priemones. Pastarąją rezoliuciją Komisijos taip pat buvo paprašyta teikti tolesnius pasiūlymus dėl jaunimo savanoriškos veiklos skatinimo ir pripažinimo.

⁽¹⁾ O L L 149, 1971 7 5, p. 2.
⁽²⁾ O L L 215, 2001 8 9, p. 30.

⁽³⁾ O L L 394, 2006 12 30, p. 5.
⁽⁴⁾ O L L 375, 2004 12 23, p. 12.
⁽⁵⁾ O L C 241, 2008 9 20, p. 1.

(8) 2008 m. balandžio mėn. Europos Parlamentas priėmė ataskaitą „Savanoriškos veiklos nauda ekonominei ir socialinei sanglaudai“, kurioje valstybės narės ir regioninės bei vietos valdžios institucijos raginamos pripažinti savanorystės vaidmenį stiprinant socialinę bei ekonominę sanglaudą ir kurioje rekomenduojama remti tarpvalstybinius savanorystės projektus.

PRIPAŽIŠTA, KAD:

1. Šioje rekomendacijoje tarpvalstybinė savanoriška veikla apibūdinama taip: joje gali dalyvauti visas jaunimas, ji vykdoma savo noru bendram labui, ilgalaikį laikotarpį, vadovaujantis aiškia sistema, ne toje šalyje, kurioje gyvenama, nemokamai arba už rankpinigius ir (arba) padengiant išlaidas. Savanoriška veikla neturėtų daryti neigiamo poveikio galimam ar esamam apmokamam darbui, ar būti suvokiama kaip jo pakaitalas.
2. Savanoriška veikla — svarbi neformaliojo švietimo ir savišvietos patirtis, gerinanti jaunimo profesinius gebėjimus ir kompetencijas, didinanti jo galimybes įsidarbinti ir stiprinanti solidarumo jausmą, ugdomanti socialinius įgūdžius, palengvinanti integraciją į visuomenę ir skatinanti aktyvų pilietiškumą.
3. Europoje vykdoma labai įvairi savanoriška veikla, kurią organizuoja pilietinė visuomenė ir valdžios institucijos. Šią veiklą reikėtų saugoti ir toliau plėtoti, taip pat reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas tokios veiklos organizatorių bendradarbiavimui.
4. Tarpvalstybinis judumas Europoje gali būti svarbi švietimo, užimtumo ir regioninės bei socialinės sanglaudos rėmimo priemonė, padedanti gerinti tarpusavio supratimą ir didinti aktyvų dalyvavimą visuomenės gyvenime. Tai ypač aktualu jaunimui, dalyvaujantiam darbo rinkoje, kurioje vis labiau vertinami gebėjimas prisitaikyti ir lankstumas.
5. Daugybėje įvairių sričių vykdoma jaunųjų savanorių veikla (pavyzdžiui, socialinės aprėpties skatinimas, kultūros paveldo apsauga, solidarumo tarp kartų skatinimas ir aplinkos apsauga) teikia daug naudos savanorius priimančioms vietos bendruomenėms. Tokia veikla kartu praturtina tokių bendruomenių kultūrinę įvairovę.
6. Savanoriška veikla — jaunimo srityje taikomo atvirojo koordinavimo metodo prioritetas, todėl šioje srityje jau nustatyta daug geros praktikos pavyzdžių. Europos savanorių tarnyba (EST), kuri yra vienas iš ES Jaunimo programoje numatytų veiksmų nuo 1996 m., sudarė jaunimui sąlygas ištraukti į savanorišką veiklą įvairiose srityse. Šį veiksmą stiprina dabartinė programa „Veiklus jaunimas“.
7. Nepaisant šių pastangų, tarpvalstybiniam jaunųjų savanorių judumui visoje Europoje vis dar gali kilti kliūčių, todėl šia rekomendacija visų pirma siekiama sudaryti sąlygas valsty-

bėms narėms stiprinti bendradarbiavimą, nepakenkiant nacionalinių aplinkybių įvairovei.

8. Geresnis įvairių šalių savanoriškos veiklos organizatorių bendradarbiavimas ir intensyvesnis keitimasis informacija galėtų paskatinti visus jaunus europiečius, nepriklausomai nuo jų pilietybės, aktyviau dalyvauti savanoriškoje veikloje trečiojoje šalyse.
9. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti mažiau galimybių turinčiam jaunimui, nes savanoriška veikla yra ypač gera galimybė užtikrinti tų jaunų žmonių, kurie kitu atveju mažiau arba iš viso nesinaudotų judumo programomis, judumą.

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

- A. Skatinti jaunųjų savanorių judumą visoje Europoje gerinant įvairių valstybių savanoriškos veiklos organizatorių (pilietinės visuomenės ar valdžios institucijų) bendradarbiavimo sąlygas, kad kiekvienam to pageidaujančiam jaunam asmeniui būtų suteikta galimybė dalyvauti savanoriškoje veikloje Europoje.
- B. Šiuo tikslu, deramai atsižvelgiant į savo nacionalines sistemas bei teisės aktus savanoriškos veiklos srityje ir į savo bendrus nacionalinius prioritetus, esamas vietos galimybes bei valstybės išlaidų režimus, sudaryti palankesnes sąlygas šių veiklos krypčių plėtojimui:
 - 1) geriau informuoti apie savanorišką veiklą savo šalies teritorijoje ir perduoti šią informaciją Europos Komisijai, kad ši galėtų toliau ją skleisti;
 - 2) sudaryti galimybes jaunimui, aktyviai su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo organizacijoms lengvai gauti informaciją apie savanoriškos veiklos galimybes užsienyje;
 - 3) visiems atitinkamiems subjektams suteikti informaciją apie teises ir galimybes, numatytas Europos ir nacionaliniu lygmeniu galiojančiose nuostatose dėl tarpvalstybinės savanoriškos veiklos;
 - 4) skatinti keistis informacija apie savanoriškos veiklos galimybes su kitomis valstybėmis narėmis ir supaprastinti reikiamas procedūras, kad tam tikros valstybės narės jauniejiems savanoriams būtų paprasčiau dalyvauti savanoriškoje veikloje kitose valstybėse narėse;
 - 5) atitinkamai atvejais laikytis lankstaus požiūrio plėtojant tarpvalstybinės savanoriškos veiklos Europoje galimybes, pavyzdžiui:
 - remiant pajėgumų priimti tarpvalstybinius savanorių plėtojimą,
 - remiant jaunųjų Europos savanorių kontaktinių punktų, jeigu įmanoma, bendradarbiaujant su programos „Veiklus jaunimas“ nacionalinėmis agentūromis, sukūrimą,

- skatinant naudoti esamus Europos mechanizmus, galinčius prisidėti prie jaunimo judumo, pavyzdžiui, mobilumo korteles,
 - skatinant aktyviai su jaunimu dirbančių asmenų ir jaunimo organizacijų narių tarpvalstybinį judumą,
 - remiant jaunimo organizacijose, vietos valdžios institucijose bei visuomeninėse tarnybose aktyviai su jaunimu dirbančių asmenų informavimą ir apmokymą apie jaunimo tarpvalstybinę savanorišką veiklą;
- 6) didinti suvokimą, kad jaunimo tarpkultūrinės kompetencijos ir kalbų mokymasis turi didelę reikšmę siekiant sumažinti kliūtis jo tarpvalstybiniam judumui;
 - 7) raginti savanoriškos veiklos organizatorius parengti savęs vertinimo priemones, atsižvelgiant į EST patirtį, kad būtų užtikrinta tarpvalstybinės savanoriškos veiklos, kurioje jie dalyvauja, kokybė;
 - 8) raginti valstybių narių (tiek siunčiančių, tiek priimančių) organizatorius bendradarbiauti užtikrinant jaunųjų savanorių ir paslaugų gavėjų apsaugą. Tai turėtų apimti pakankamai informacijos apie savanorišką veiklą, jos organizatorius ir savanorį, kad abi pusės galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl veiklos tinkamumo ir įvykdyti teisinius reikalavimus;
 - 9) pasitelkiant atitinkamus esamus ES forumus, toliau nagrinėti atitinkamas nuostatas dėl socialinės apsaugos, kad būtų pasinaudota visomis ES ir nacionalinės teisės aktuose numatytais galimybėmis;
 - 10) skatinti tinkamai pripažinti su savanoriška veikla susijusius mokymosi rezultatus, laikantis Bendrijos nuostatų ir vadovaujantis nacionalinėmis kvalifikacijų sistemomis arba sąrangomis, jeigu jos yra;
- 11) skatinti naudoti priemones ES lygmeniu, kuriomis galima sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybinei savanoriškai veiklai užtikrinant kvalifikacijų skaidrumą, pavyzdžiui, Europasą, Jaunimo pasą ir Europos kvalifikacijų sąrangą;
 - 12) ypač daug dėmesio skirti mažiau galimybių turinčiam jaunimui, kad jis turėtų daugiau galimybių dalyvauti savanoriškoje veikloje, visų pirma tarpvalstybinėje savanoriškoje veikloje.

PRITARIA KOMISIJOS KETINIMUI:

- 1) remti valstybes nares joms vykdant pirmiau nurodytas užduotis, šiuo tikslu pasitelkiant ES bendradarbiavimo jaunimo srityje sistemą, visų pirma atvirąjį koordinavimo metodą bei programą „Veiklus jaunimas“;
- 2) kartu su valstybėmis narėmis skatinti ir organizuoti keitimąsi informacija ir patirtimi, susijusia su įvairių valstybių savanoriškos veiklos organizatorių (pilietinės visuomenės ar valdžios institucijų atstovų) bendradarbiavimu;
- 3) remiantis nacionaliniais jaunimo savanorystės portalais, duomenų bazėmis ar specialiomis tinklavietėmis, jeigu jos yra, kurti Europos jaunųjų savanorių portalą, skirtą savanoriškai veiklai;
- 4) praėjus ketveriems metams po šios rekomendacijos priėmimo pateikti Tarybai ataskaitą, kurioje būtų nustatyta, ar pasiūlytos priemonės yra veiksmingos, ir įvertinta, ar reikia imtis tolesnių veiksmų.

Priimta Briuselyje, 2008 m. lapkričio 20 d.